

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA
DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA
(CURS 2008-2009)

per

RAMON MULLERAT BALMAÑA
Advocat
Secretari de l'Acadèmia

Justitia, in qua virtutis est splendor maximus
Ciceró, De officiis, I, 7, 20

L'objectiu últim de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació és la promoció de la justícia, un objectiu que és transcendental en un món on el gran progrés tècnic i tecnològic no s'acompanya del progrés immaterial i espiritual. Un pensador indi ha dit que el món globalitzat ja té un cos, però li falta un ànima.

Si els fins de l'Acadèmia, segons els seus Estatuts (art. 2), són l'estudi i la investigació del dret, la col·laboració en la reforma de la legislació i el foment de la cultura jurídica, indiscutiblement el curs 2008-2009 ha estat especialment fructífer per a l'assoliment d'aquests fins, fet que pretén resumir aquesta Memòria.

El dia 13 de novembre de 2008, va tenir lloc l'obertura del curs 2008-2009 en un acte solemne a la seu de l'Acadèmia, durant el qual i després de la lectura de la Memòria de les activitats del curs 2007-2008, per part de la secretària Dra. Borràs, el president Sr. Follia va pronunciar un discurs inaugural sobre l'atractiu tema «Els trets fonamentals del dret successori català actual», esplèndidament exposat i també ben rebut pels assistents, i amb el qual el Sr. President també es va acomiadar del seu mandat.

Durant aquest curs, l'Acadèmia es va reunir a la seva seu a Barcelona en 16 sessions ordinàries (7 d'octubre, 21 d'octubre, 25 de novembre i 11 de desembre de 2008, 13 de gener, 27 de gener, 10 de febrer, 24 de febrer, 31 de març, 21 d'abril, 12 de maig, 26 de maig, 13 d'octubre, 27 d'octubre, 10 de novembre i la que s'acaba de celebrar fa una estona avui 25 de novembre de 2009), a més d'una sessió solemne que va tenir lloc al Monestir de Poblet el dia 6 de juny de 2009, amb la participació del pare abat, Josep Alegre, i el president del Consell de

Col·legis d'Advocats de Catalunya, Sr. Josep Canício, convidats pel Sr. President.

La Junta de Govern, pel seu compte, també s'ha reunit periòdicament, a fi de tractar qüestions de la seva competència.

A continuació es destaquen les activitats principals portades a terme per l'Acadèmia durant el curs.

1. *Renovació de la Junta*

El dia 18 de desembre de 2008, es va procedir a la renovació estatutària dels càrrecs de la Junta de Govern, essent nomenats president el Sr. Josep D. Guàrdia, censor el Sr. Elías Campo, i secretari el Sr. Ramon Mullerat, per votació unànime.

2. *Nous acadèmics*

El jutge Sr. Ignacio Sancho Gargallo, president de la Secció 15 de l'Audiència Provincial, va ser nomenat acadèmic electe per cobrir la vacant deixada pel Sr. Sabater. El Sr. Sancho va prendre possessió el dia 31 de març de 2009. En la sessió celebrada avui amb anterioritat a aquest acte, ha estat també elegit acadèmic electe el Sr. José Juan Ferreiro per a cobrir la vacant del Sr. Badenes.

3. *Ponències*

Durant el curs, els acadèmics van presentar una sèrie de ponències científiques a les diferents sessions, i concretament:

—El 21 d'octubre de 2008, «*La Federal Arbitration Act, a shield or a sword?*», pel Sr. Mullerat, en la qual va destacar la impossibilitat d'ampliar convencionalment els motius de l'acció de nul·litat del laude arbitral previstos a la *Federal Arbitration Act* segons la sentència *Hall Street v. Mattel* del Tribunal Suprem dels EE.UU.

—El 27 de gener de 2009, «Josep Finestres i de Monsalvo i el Dret de Catalunya», pel Sr. Guàrdia, en la qual va deixar constància de l'important paper de Josep Finestres en la cultura i la vida jurídica catalanes, de la seva significació en el binomi *mos italicus-mos gallicus*, així com de la seva influència en el dret posterior.

—El 24 de febrer de 2009, «El contracte de transport i el seu contingut jurídic-obligacional», pel Sr. Escura, en la qual va destacar l'evolució del contracte de transport i va analitzar diferents conceptes i qüestions rellevants en el complex món de la contractació del transport.

—El 31 de març de 2009, «Aspectes principals de la regulació de les fundacions en el llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya», pel Sr. Follia, en la qual va

ressaltar les principals novetats en el Codi Civil i el creixent nivell d'intervenció de l'Estat en matèria de fundacions.

—El 12 de maig de 2009, «La rescisión concursal de las operaciones de re-financiación», pel nou acadèmic, Sr. Sancho, en la qual va glossar l'acció que preveu l'article 71 de la Llei Concursal i el RD 9/2009 i va fer una exposició valorativa dels requisits, condicions, presumpcions i garanties per l'exercici eficaç d'aquesta acció.

—El 26 de maig de 2009, «Dret real de superfície: l'extinció i conseqüent reversió d'allò construït i plantat al propietari: efectes enfront de tercers: art. 564-6.3 del CCC: Crítica del precepte», pel Sr. Pintó, que va dissertar sobre les relacions entre l'arrendament *ad meliorandum*, l'arrendament *ad edificandum*, el dret de vol i el dret de superfície, i va analitzar la nova normativa que regula aquest dret real.

—El 6 de juny de 2009 a Poblet, «El nou ordre econòmic mundial i la revolució econòmica cistercenca», pel Sr. Mullerat, en la qual va realitzar una comparació entre el nou ordre econòmic després de la fallida de Lehman Brothers i altres institucions financeres, i la revolució econòmica (agrícola i ramadera) que va tenir lloc a l'Edat Mitjana impulsada per l'orde del Cister.

—El 6 de juny de 2009 també, «Poblet i el dret de Catalunya», en la qual, a partir de l'historiador Jaume Finestres i de Monsalvo, el Sr. Guàrdia va ressaltar alguns aspectes de l'estreta relació entre el Monestir de Poblet i el desenvolupament del dret català.

—El 27 d'octubre de 2009, «L'avantprojecte de llei reguladora del recurs de cassació en matèria de dret civil de Catalunya», pel Sr. Pintó, en la qual va fer un comentari crític de l'avantprojecte, fent referència a l'encert en resoldre qüestions d'interpretació de l'art. 477, «l'interès cassacional» i la quantia indeterminada.

—El 10 de novembre de 2009, la Sra. Maria Eugènia Alegret va presentar una interessant comunicació sobre «Oposició a l'execució provisional», en la nova LEC (arts. 528 i 556) que inverteix la iniciativa del contradictori, que queda en mans de l'executat, i va fer una elaboració sobre els tres tipus d'oposició i les qüestions que plantegen.

4. Principals activitats varies

—Durant aquest curs, en una iniciativa liderada per la Dra. Borràs amb l'ajut extern de la Sra. Imma Puig, l'Acadèmia va presentar la seva pàgina web de gran utilitat per a ressaltar la presentació i propagar les activitats de l'Acadèmia. La pàgina web s'ha anat millorant i omplint de contingut, gràcies a les subvencions rebudes i la col·laboració de la Sra. Puig i de la nostra secretària, Núria Trullen. Us convido a visitar aquesta pàgina on tindreu una bona visió actualitzada del que és i fa l'Acadèmia.

—Publicació del volum 2 dels Annals de l'Acadèmia, on es recullen les principals activitats i treballs de la nostra institució.

—Assistència del Sr. president, Sr. Follia i Sr. Mullerat a la presentació de la traducció al català del *Liber Judiciorum*, que va tenir lloc el dia 1 de desembre al Centre d'Estudis Jurídics de la Generalitat de Catalunya, amb la participació activa del Dr. Font i Rius.

—Assistència a l'acte d'homenatge al Sr. Follia, que va tenir lloc el 3 de desembre de 2008 al Col·legi de Registradors.

—Assistència del Sr. President i del Sr. Follia a l'acte d'homenatge a la degana del Col·legi d'Advocats, Sra. Silvia Jiménez-Salinas, el 18 de juny.

—Assistència a la sessió de l'Observatori Català de la Justícia, el 2 de juliol, on es van presentar les propostes de treball «Els ciutadans i la Justícia», «El personal al servei de l'Administració de Justícia» i el «Llibre Blanc de la Mediació».

—Assistència del Sr. President a l'acte de lliurament del Premi Martí Miralles i d'homenatge al censor Sr. Campo, de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Tortosa, el 3 de juliol.

—Gestions amb la Revista Jurídica de Catalunya per a la continuació de la publicació de les sentències matrimonials canòniques.

—Activitats destinades a la preparació de la celebració del 50è aniversari de la Compilació prevista pel proper any, amb nomenament del Sr. Puig Ferriol per a la comissió organitzadora creada pel Departament de Justícia.

—Participació del Sr. President a les reunions de l'Acadèmia de Jurisprudència Mexicana, a Mèxic D.F., el 25 d'agost, on va presentar una ponència sobre interpretació jurisprudencial, i li va ser imposada la medalla com a membre de l'Acadèmia Mexicana.

—Participació en el Primer Congrés d'Institucions Arbitrals Corporatives organitzat pel Tribunal Arbitral de Barcelona, amb un homenatge als senyors Campo i Escura i la intervenció dels senyors Escura i Sancho, al qual també van assistir-hi el Sr. President, el Sr. Follia i el Sr. Mullerat.

—Commemoració dels setanta anys de la desaparició del Tribunal de Casació de Catalunya, la commemoració del qual va tenir lloc el 28 de setembre de 2009 al Palau de Justícia, amb intervenció de la Sra. Alegret i a la qual van assistir-hi el Sr. President i el Sr. Puig Ferriol.

—Assistència al Consell Interacadèmic celebrat a l'Acadèmia de Veterinària l'1 d'octubre.

—Intensificació de les relacions amb altres acadèmies, tant territorials (altres Acadèmies de Catalunya), com sectorials (Real Acadèmia de Jurisprudència i Legislació i altres acadèmies de jurisprudència d'altres territoris d'Espanya).

—Concessió del primer premi Puig Salelles, que porta el nom del que fou company nostre acadèmic, atorgat per l'Il·lustre Col·legi Notarial de Catalunya, als Consellers de Justícia de la Generalitat entre els quals es troben els actuals acadè-

mics Sr. Bassols, Sra. de Gispert i Sr. Guàrdia, així com el que ho fou Sr. Ignasi de Gispert i que va tenir lloc a la seu del Col·legi Notarial el 3 de novembre de 2009.

—Sessió necrològica celebrada a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans en record del Sr. Puig Salelles, amb intervenció, en nom de l'Acadèmia, del president Sr. Guàrdia.

—Participació de la Sra. Alegret i el Sr. Mullerat en la sessió de l'Observatori Català de la Justícia, el 6 de novembre, on es van presentar els estudis «El funcionament de les oficines d'atenció al ciutadà de l'Administració de justícia», «L'espai d'acollida de la Intranet de l'Administració de Justícia» i «Despesa pública en justícia a Catalunya: quantificació i anàlisi comparada»; la creació d'un grup de treball sobre les llengües a Catalunya en l'àmbit de l'Administració de Justícia; i la proposta dels actes commemoratius dels 50 anys de la Compilació de Dret Civil de Catalunya.

—Participació a la sessió inaugural del Consell Interacadèmic de Catalunya, curs 2009-2010, el 17 de novembre, al Saló de Cent.

—Conferència del Sr. Sancho Gargallo sobre «Reflexiones sobre los motivos de la acción de anulación de los laudos arbitrales» al si de l'Associació pel Foment de l'Arbitratge, el 24 de novembre.

5. *Dictàmens*

Durant aquest curs l'Acadèmia ha elaborat dos dictàmens jurídics en interès del Departament de Justícia de la Generalitat, sobre «L'avantprojecte de llei reguladora del recurs de cassació en matèria de dret civil de Catalunya». Els dos dictàmens han estat elaborats pel Sr. Pintó, uns treballs destacats, pels quals l'Acadèmia li resta agraïda.

6. *Fundacions*

La nostra Acadèmia participa en diverses fundacions del món jurídic, com ara la Fundació Catalana del Notariat, la Fundació Lluís de Peguera, la Fundació Congrés de Cultura Catalana, la Fundació Roca Sastre i la Fundació Pau Casals. En totes aquestes fundacions, l'Acadèmia, a través del seu President o d'un acadèmic en nom seu, ha assistit a vàries de les seves sessions.

7. *Necrològiques*

Durant aquest curs, ens han deixat diversos acadèmics (a.c.s.), deixant buits els seus setials. Concretament, el Sr. Sabater, la necrològica del qual va ser llegida pel Sr. Escura el 26 de novembre, i en la que va fer esment de la professionalitat del Sr. Sabater, per a qui vida i dret eren, en ell, una mateixa cosa; el Sr. Badenes, la necrològica del qual va llegir el Sr. Luna, el 10 de febrer, de qui va dir

que «fue un docto jurista y un académico ejemplar, pero sobre todo un hombre de bien y una persona humilde y afable y dotada de una extraordinaria generosidad»; el Sr. Hernández Izal, la necrològica del qual va llegir el Sr. Jiménez de Parga el dia 21 d'abril de 2009. Reprodueixo aquí el paràgraf final: «Las cualidades del Doctor Hernández Izal son las que definían a los “pro-homens” de mar: han d'ésser homes de mar en el sentit professional (...), dignes de fe, recta consciència, de confiança i fiabilitat en l'autoritat en certes situacions, temerosos de Déu, de religiositat provada i de bona fama».

8. Comptes

Malgrat el gran nombre d'activitats, l'economia de l'Acadèmia és feble. Es nodreix principalment d'una modesta subvenció econòmica del Departament de Justícia de 17.000 € i els honoraris d'alguns dictàmens, els recursos dels quals l'Acadèmia administra cuidadosament. Actualment, l'Acadèmia ha signat un conveni de col·laboració, per la segona meitat de l'any 2009 i tot l'any 2010 amb la Fundació de la Caixa per tal de que aquesta institució subvencioni alguna de les nostres activitats.

* * *

En aquests pocs paràgrafs —*multum in parvo*— he resumit les diferents activitats portades a terme per la nostra Acadèmia. Tot això, sense comptar la miríada d'activitats científiques i professionals dutes a terme pels acadèmics en el si de les més variades institucions.

Aquesta Memòria, no solament té una finalitat històrica, sinó una voluntat d'estimular els esforços de cara al futur. Com deien els romans, *respice, adspice, prospice*.

L'Acadèmia desenvolupa múltiples i importants activitats i té el projecte de fer-ne realitat moltes més durant el present curs, en línia amb el seu compromís de ser un referent i un factor del desenvolupament de la Justícia i l'Estat de Dret que, com va manifestar la *International Bar Association* en la seva Declaració de 2005, «és el fonament de tota societat civilitzada».